БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

№ 63 (7971)
МАРТЫН 14
СРЕДА
1956 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Орон дотор ниитын эдеэ хоол хүгжөөлгэ ба hайжаруулга советскэ хүнүүдэй материальна ажаhуудал hайжаруулгада— политическэ, арадай ажахын шухала зорилго шиидхэхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно.

(«Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэри hайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолhоо).

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэри hайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд тухай

Бүхы орон дотор ниитын эдеэ хоол эмхидхэлгэдэ байhан ехэ дутуунуудые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглээ. Эдэ дутуунууд хүн зониие хангалга саашадань hайжаруулгада, столовонуудта, ресторануудта, чайнануудта, буфедүүдтэ, кафэ болон закусочнануудта оролсэлгэшэдэй тоое олон болтолгодо hаад ушаруулна. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүгжэлтэ хүн зоной хэрэглэмжэhээ гээгдэнэ. Хаа хаанагүй шахуу городуудта, хүдэлмэришэнэй поселогуудта болон хүдөө нютагуудта столовонууд, чайнанууд, кафэ болон закусочнанууд дутамаг байна. Промышленна предприятинуудта болон hуралсалай газарнуудта столовонууд болон буфедүүд үсөөн байха юм. Ниитын эдеэ хоолой олонхи предприятинуудай, илангаяа столовонуудай хүн зониие хангаха шадабаринь бага байhан дээрэhээ хэмhээ ехээр тэдэнэр хүдэлмэрилхэ баатай болоно. Жэшээлхэдэ, Минскэ автомобильна заводой, Башкирска АССР-тэхи «Аксаковнефть» гэжэ нефтэ зоборилгын управлениин ОРС-ын столовонуудта суудалнуудынь тон үсөөн юм. Олон дээдэ hургуулинуудай болон техникумүүдэй столовонуудай hуурин дутадаг.

Зарим промышленна предприятинуудта, хэдэ хэдэн дээдэ hургуулинуудта—Московско часай заводто, Дзержинскиин нэрэмжэтэ Вильнюскэ тамхинай фабрикада, Харьковска инженерно-экономическа ба Одессын гидрометеорологическа институдуудта, Иркутска ба ...нэй университедтэ болон бусадта столовонууд оройшье үгы юм; олон хүн зонтой хүдэлмэришэнэй хэдэн поселогуудта, жэшээлхэдэ, Северный гэжэ поселогто (Сталинград город), Рабочая слободка ба Буденновский гэжэ поселогуудта (Омск город) столовонууд үгы.

Олон столовонуудта эдеэ хоолынь нэгэ янзын байжа, амта ба шанар муутайгаар бэлэдхэгдэдэг. Амhарнуудаар, приборнуудаар, шухала технологическа түхеэрэлгүүдээр столовонууд хүсэд хангагдаагүй байха. Овощь, хартаабха сэбэрлэлгэ, мяха хэршэлгэ, заготовко болон бусад продуктнуудые сэбэрлэн буйлуулга ехэнхидээ гараар хэгдэдэг дээрэhээ, энэ хэрэгтэ олон хүдэлмэрилэгшэд ажалладаг байна. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта ажал хүдэлмэри үшөө hулаар организацилагдана. Кухнида буйлуулагдадаг продукциин ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай эреэсэдэ бага хуури эзэлнэ.

Ниитын эдеэ хоолой олон предприятинуудта хүн зониие хангалгын муугаар эмхидхэгдэhэн дээрэhээ, завтрак болон ужин абахын тулада хүдэлмэришэд, албахаагшад болон hурагшад ехэ сагаа гээнэ. Хүн зониие хангаха шэнэ, бүри түрүү арга методүүд муугаар хэрэглэгдэнэ. Столоводо орогшодой эдеэ хоол өөhэдөө абалга хүн зониие хангаха сатые горьтойгоор түргэдхэхэ, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүн зониие хангаха шадабариие дээшэлүүлхэ эгээн ашатай зохид арга болоно гэбэшье, энээниие олохон хүдэлмэрилэгшэд тооногүй. Столовонуудта хүн зоной өөhэдөө эдеэ абаhанда орходоо, официантнуудай эдеэ хоол абажа үгэлгэ бүри культурна арга гээшэ гэжэ худалдаа наймаанай организацинуудай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай, промышленна предприятинуудай болон профсоюзна организацинуудай олохон хүдэлмэрилэгшэд буруугаар ойлгодог байна. Советскэ ба партийна органууд ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие муугаар hонирходог, иимэ гээгдэhэн hанал бодолнуудтай тэмсэл хэдэггүй байна.

1955 оной эсэс хүрэтэр городуудай столовонуудай ойролцоогоор 20 процентдэнь, хүдөө нютагуудай столовонууд болон чайнануудай 16 процентдэнь хүн зон эдеэ хоол өөhэдөө абажа эдидэг болоо. Белорусска ССР-эй, Азербайджанска ССР-эй ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта, мүн СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствын, СССР-эй Электростанцинуудай барилгын министерствын ба Үнгэтэ металлургиин министерствын ОРС-нуудта хүн зоной эдеэ хоол өөhэдөө абажа эдихэ гуримда оролго илангаяа удаанаар ябуулагдана. Зарим заводуудай болон фабриканууд столовонууд зохихо бэлэдхэл хэнгүйгөөр хүн зоной эдеэ хоол өөhэдөө абаха гуримда ородог байха юм.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай үсөөн байhан дээрэhээ гэртэнь завтрак, обед болон ужин үгэхэ гурим онсо ехэ удхашанартай. Гэхэ зуура, эдэ предприятинуудта хүн зониие хангаха иимэ гурим муугаар хэрэглэгдэнэ. Столовонуудта, кафэ, чайнанууд болон закусочнануудта скатерть болгожо бүд ехээр гаргашалагдана гэбэшье, обедлэдэг залнуудай столнууд дээрэ ариг сэбэрые сахилга ёhотой hайнаар хангагдадаггүй байна юм. Тиихэдэ, скатерть хэрэглэнгүйгөөр ариг сэбэрые сахихада таарамжатай зүйлнүүд (пластик, мрамор, зузаан шэл, тусгаар лагаар шэрдэгдэhэн фанера болон мэтэ) столнуудай хушалта болгон үсөөнөөр хэрэглэгдэнэ.

Ниитын эдеэ хоолой хангалтагүйгөөр табигдаhан байдалшье, СССР-эй Худалдаа наймаанай министерство, Центросоюз, тэдэнэй нютагуудтахи органууд энэ шухала хэрэгтэ багаар анхарал хандуулдаг, ниитын эдеэ хоол эмхидхэлгэдэ бии байhан ехэ дутуунуудые удаанаар зайсуулдаг байна.

Профсоюзуудай республиканска, хизаарай болон областной соведүүд, профсоюзуудай центральна, заводской, фабрична болон нютагай комитедүүд ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр шэнжэлэн мэдэдэггүй, тэдэнэй хүдэлмэриин дутуунуудые тэсэжэ байдаг, столовонуудай, чайнануудай, кафэ, закусочнонууд болон буфедүүдэй хүдэлмэриин хойноhоо олониитын хиналта муугаар эмхидхэгдэжэ байха юм.

Союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нууд, партиин крайкомууд, обкомууд, горкомууд, райкомууд ба партийна эхин организацинууд, республиканскуудай Министрнүүдэй Соведүүд, крайгүйсэдкомууд, облгүйсэдкомууд, горгүйсэдкомууд болон райгүйсэдкомууд ниитын эдеэ хоолой байдалые багаар hонирходог, столовонууд, чайнанууд, кафэ, болон закусочнануудай хүдэлмэриин горьтой дутуунуудые тэсэдэг, ажалшадые эдеэ хоолоор хангалга эмхидхэлгые hайжаруулха тушаа шухала хэмжээнүүдые абадаггүй байна.

Орон дотор ниитын эдеэ хоол хүгжөөлгэ ба hайжаруулга советскэ хүнүүдэй материальна ажаhуудалые hайжаруулгада — политическэ, арадай ажахын шухала зорилго шиидхэхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно. Ажалшадай ажабайдалые социалистическэ ёhоор шэнэдхэн байгуулгада, мүн эхэнэрнүүдые гэрэй бага зэргын ажалhаа сүлөөлхэ хэрэгтэ ниитын эдеэ хоол туhалха байна. Ниитын эдеэ хоолой хэрэгые богонихон болзор соо ёhотойл гуримтай болгохо, ниитын эдеэ хоолой хүгжэлтын гээгдэлые усадхаха, эдеэ хоолой шанар эрид ехээр hайжаруулха ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта ажалшадые хангалгын культурые дээшэлүүлхэ ябадал хангаха гээшэ партийна, советскэ болон профсоюзна органуудай, мүн худалдаа наймаанай ба ажахын организацинуудай, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй уялга болоно.

КПСС-эй Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтообо:

1. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэридэ бии байhан ехэ дутуунуудые зайсуулха бодото хэмжээнүүдые абахыень ба эдэ предприятинуудта хүн зониие хангалга эрид hайжаруулга туйлахыень союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудые, КПСС-эй крайкомуудые, обкомуудые, горкомуудые ба райкомуудые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайгүйсэдкомуудые, облгүйсэдкомуудые, горгүйсэдкомуудые болон райгүйсэдкомуудые, СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствые, Центросоюзые, министерствонүүд болон зурганууудые, тэдэнэй нютагай органуудые уялгалха.

2. Предприятинуудай, МТС-үүдэй, совхозуудай дэргэдэ шэнэ столовонуудые барижа ба хуушануудыень үргэдхэжэ, тэрэшэлэн городууд болон хүдэлмэришэнэй поселогуудта байрын шэнэ гэрнүүдэй нэгэдэхи дабхарнуудые хамагай түрүүндэ хэрэглэн ниитын столовонуудые байгуулжа, союзна республикануудай ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые олон болгохо ябадал арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зурпаадахи табанжэлэй түсэбэй проект соо хараалхыень СССР-эй Госпланиие, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствые болон Центросоюзые уялгалха.

Союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствые, Центросоюзые, тэрэшэлэн ниитын эдеэ хоолой предприятинуудтай министерствонүүд болон зургаануудые иигэжэ уялгалха:

а) 1955 ондо бүхы столовонуудта, кафэдэ, чайнануудта, закусочнануудта, буфедүүдтэ хүн зоной эдеэ хоол өөhэдөө абадаг болохо гуримда гол түлэб орохо, энээнтэй дашарамдуулан байрануудаа тааруулан заhаха, шухала түхеэрэлгэнүүд болон хэрэгсэлнүүдээр тэдэниие хангаха талаар хүдэлмэри хэхэ.

Завтрак, обед болон ужин абахынь тулада хүдэлмэришэдтэ, албахаагшадта болон hурагшадта абонементнүүд болон чегүүдые урид худалдаха ябадал столовонуудта үргэнөөр эмхидхэхэ, тэрэшэлэн продавецгүй буфедүүдые байгуулха;

б) 1956 ондо бүхы закусочнанууд, чайнанууд, кафэ болон буфедүүдтэ, 1956—1957 онуудта бүхы столовонуудта ариг сэбэрые сахихада таатай зүйлнүүдээр хушагдаhан столнуудые табиха;

в) обед, завтрак болон ужин гэртэнь үгэлгые али болохоор үргэдхэжэ, тэдэниие үгэлгые 1955 онойхитой сасуулбал, 1956 ондо, 3-hаа бага бэшэ дахин ехэ болгохо, тэрэнэй тулада халуун эдеэ хоол гэртэнь үгэхын тулада ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые тааруулан заhаха, эдэ предприятинуудые олон болгохо талаар хэмжээнүүдые абаха;

г) ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые технологическа шухала түхеэрэлгээр — хартаабха сэбэрлэдэг, овощь хэршэдэг, механическаар мяха хэршэдэг, үрэжэ үйрүүлдэг, эhээбэри худхадаг, амhарта угаадаг ба бусад машинануудаар, мүн тэрэшэлэн тон эгээлэй стандартна хэрэгсэлнүүд болон түхеэрэлгээр хангалгые hайжаруулха хэмжээ абаха;

д) курсануудта hурган бэлэдхэжэ, бригада болон туд тудай hуралсал эмхидхэжэ, тиихэ зуураа, дунда hургуули дүүргэhэн хүнүүдые үргэнөөр хабаадуулан, ниитын эдеэ хоолой поварнууд, технигүүд-технологууд болон кулинарна бусад хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэлгэ үргэдхэхэ ба шанарыень hайжаруулха хэмжээ абаха.

е) санитарна тогтоогдомол эрилтэнүүдтэ гүйсэд харюусахынь тулада ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай санитарна байдалые hайжаруулха; столовонууд, чайнанууд, буфедүүд болон тэдээнэй хамhабариин ба складской байрануудые заhабарилха, түхеэрэхэ (халуун уhа соргоор асардаг болохо, вентиляци, душда ородог, нюур гар угаадаг, хубсаhа үлгэдэг газарнуудые түхеэрхэ, газаа тээhээ амhартай пеэшэн бариха гэхэ мэтэ).

Заводууд, фабриканууд, МТС-үүд, совхозууд болон бусад предприятинуудай директорнүүд эдэ предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдые хангадаг столовонууд болон буфедүүдые бариха, үргэдхэхэ, заhабарилха ба түхеэрхэ ёhотой, тиихэдэ капитальна барилгада ба заhабарилгада зорюулагдаhан мүнгэ зөөриhөө, хүдэлмэрилэгшэдэй культурна-ажаhуудалай эрхэ нүхэсэлые hайжаруулха, үйлэдбэриие нарижуулха гэhэн предприятиин фондоhоо гаргашалха, мүн энэ зорилгоор зохихо материалнуудые hомолжо байха ёhотой.

4. Бодото эрилтэтэй зохилдуулан столовонууд болон буфедүүдые шэнээр бариха гү, али бии байгаашыень үргэдхэхэ гэжэ промышленна предприятинууд, МТС-үүд, совхозууд, hуралсалай газарнууд болон hургуулинуудые бариха гү, али үргэдхэхэ проектнүүд дотор хараалагдаха ёhотой гэжэ тогтоохо.

5. Союзна республикын гүрэнэй бюджедые гүйсэдхэхэ үедэ нэмэгдэжэ элирүүлэгдэhэн гү, али абтаhан доходууд сооhоо мүнгэ зөөриие ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые шэнээр барихын ба бии байгаашыень үргэдхэхын, тэдээндэ зорюулан түхеэрэлгэ худалдан абахын тулада hомолхыень союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые уялгалха.

6. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые мүнөөнэй түхеэрэлгээр хангаха зорилгоор эдэ предприятинуудта зорюулан бүри нарин hайн, бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэнүүд, механизмууд болон автомадуудые 1956—1957 онуудай туршада үйлэдбэрилдэг болохыень, тиихэдээ закусканууд болон ундануудые бэлэдхэхэ ба худалдахын тулада автомадуудые (хилын саадахи эрхим түхэлэйхииень хараадаа абан) олоорнь үйлэдбэрилдэг болохо хэрэгтэ онсо анхарал хандуулхыень СССР-эй Машина бүтээлгын министерствые, Худалдаа наймаанай министерствые уялгалха.

7. Ниитын эдеэ хоолые hайжаруулха хэрэгтэ үдэр бүри анхарал хандуулжа, эдеэ хоолой шанарые hайжаруулха, блюдэнүүдые тон олон янзын болгохо, тусхайлбал, hүнэй, овощной ба загаhанай блюдэнүүдые олоор гаргадаг болохо диетическэ эдеэ хоолые ба hурагшадай эдеэ хоолые hайжаруулха, ариг сэбэрые сахиха, хангалгын культурые дээшэлүүлхэ, эдеэ хоол хэрэглэгшэдэй эрилтэнүүдтэ столовонуудай хүдэлмэрилэгшэдэй бүри ехэ анхаралтайгаар хандадаг болохо ябадал туйлаха хэрэгтэй гэжэ нютагуудтахи партийна болон советскэ органуудые, худалдаа наймаанай организацинууд, заводууд, фабриканууд, барилганууд, совхозууд, МТС-үүд, hуралсалай газарнууд болон бусад организацинуудай ба предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалха.

Столовонуудые продуктнуудаар саг соонь хангаха, элдэб янзын блюдэнүүдые бэлэдхэхын тулада хэрэгтэй продуктнуудай запасые столовонуудта бии болгохо.

8. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай санитарна байдал хиналгые шангадхаха, ариг сэбэр байлгын тогтоогдомол дүримүүдые эбдэhэн хүнүүдые шанга харюусалгада хабаадуулжа байха гэжэ СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствые, СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствые, Центросоюзые, министерствонүүд болон зургаануудай главурснууд болон тэдээнэй нютагуудтахи организацинуудые уялгалха.

9. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие хододоо хинажа байхыень, эдэ предприятинуудые мэргэжэлтэй кадрнуудаар бэхижүүлхэ, ажалшадые хангалгын бүри түрүү аргануудые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэнь худалдаа наймаанай организацинуудта зохихо туhаламжа үзүүлжэ байхыень союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудые, партиин крайкомууд, обкомууд, горкомууд болон райкомуудые, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайгүйсэдкомууд, облгүйсэдкомууд, горгүйсэдкомууд болон райгүйсэдкомуудые уялгалха.

10. Ниитын эдеэ хоолой байдал тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, столовонууд, чайнанууд, закусочнанууд, кафэнүүд болон буфедүүдэй хүдэлмэриие тус тогтоолтой зохилдуулан hайжаруулха хэмжээ абахыень нютагуудтахи партийна, советскэ болон профсоюзна органуудта hанамжалан дурадхаха.

11. Энэ тогтоолые дүүргэлгын ябаса тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ 1956 оной сентябриин 1 хүрэтэр мэдээсэхыень союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, СССР-эй Худалдаа наймаанай Министерствые, Центросоюзые уялгалха.

***

Ниитын эдеэ хоолой хэрэгтэхи ехэхэн дутагдалнууд хадаа столовонууд, чайнанууд, закусочнанууд болон буфедүүдэй хүдэлмэриие олониитын зүгhөө үдэр бүри хиналгада профсоюзуудай hунгагдамал ниитын хинагшадаар, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин столовын ба лавочна комиссинуудаар, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудаар дамжуулан хүдэлмэришэд, албахаагшад, hурагшад болон гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые үргэнөөр хабаадуулбал, түргэнөөр усадхагдаха байна гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно.

Ниитын хиналта хадаа худалдаа наймаанай үндэр культурын түлөө, ажалшадые хангалгадахи дутагдалнуудые усадхахын түлөө тэмсэлые шангадхалгада, эдеэ хоолой шанар hайжаруулгада, тэрээнэй үные химдаруулгада, столовонуудай хүдэлмэриие жэшээтэ hайнаар эмхидхэлгэдэ зорюулагдаха ёhотой.

Худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие ниитын зүгhөө хинаха талаар профсоюзна организацинуудай ажал-ябуулгые шангадхахын тулада ВЦСПС, профсоюзуудай центральна комитедүүд болон соведүүд зохихо хэмжээнүүдые абаха ёhотой.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд хадаа столовонууд, буфедүүд, чайнанууд болон закусочнануудай зүгhөө ажалшадые хэр зэргэ хангажа байhан тухай, ниитын хиналтын органуудай дурадхалнуудай хэр зэргэ бэелүүлэгдэжэ байhан тухай хүдэлмэришэд болон албахаагшадай суглаанууд дээрэ, мүн профсоюзна комитедүүдэй заседанинууд дээрэ хододоо тоосожо байха ёhотой.

Хүдэлмэришэд болон албахаагшадай хамтын суглаанууд хадаа ажалшадай хэрэглэмжэнүүдтэ хайхарамжагүйгөөр хандадаг, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ ниитын зүгhөө нүлөөлхэ, тиихэдэ шухала ушарай тохёолдоо hаань эдэ хүдэлмэрилэгшэдые тушаалhаань гаргажа, харюусалгада хабаадуулха тухай асуудалые худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ба ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай урда табиха ёhотой.

Советскэ болон ажахын органуудай, худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд ниитын хиналтын органуудай дурадхалнуудые саг соонь хаража, тэдээн тушаа зохихо хэмжээ абажа байха уялгатай.

Республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, крайгүйсэдкомууд, облгүйсэдкомууд, горгүйсэдкомууд, райгүйсэдкомууд, СССР-эй Худалдаа наймаанай министерство, министерствонүүд болон зургаануудай главурснууд, Центросоюз ба нютагуудтахи тэдээнэй органууд хадаа элирүүлэгдэhэн дутагдалнууд болон журам эбдэhэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээ абадаггүй, худалдаа наймаанай предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдые шанга харюусалгада хабаадуулжа байха ёhотой.

Союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нууд, партиин крайкомууд, обкомууд, горкомууд, райкомууд ба партийна эхин организацинууд хадаа ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие хиналга эмхидхэхэ ба hайнаар бэелүүлхэ хэрэгтэнь профсоюзуудай Соведүүдтэ, профсоюзуудай областной, районно, фабрично-заводской ба нютагай комитедүүдтэ, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин ниитын хиналтын органуудта зохихо туhаламжа үзүүлжэ байха ёhотой.

Манай орон дотор ниитын эдеэ хоолые хүгжөөлгэ ба hайжаруулга хадаа арадай ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шухала удхашанартай гэжэ хараадаа абаад, КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ниитын эдеэ хоолой удханашанарые тоодоггүй байхаяа болижо, энэ хэрэгтэ үдэр бүриин анхарал хандуулхыень, хүн зониие хангалгые ойрын сагта үндэhөөрнь hайжаруулхыень бүхы партийна, советскэ, профсоюзна болон ажахын органуудhаа эринэ.

Даниин Премьер-Министр ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Х. К. Хансен Москваhаа мордобо

Даниин Премьер-Министр ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Х. К. Хансен hамгантаяа Ленинградта хүрөөд, түрэл орондоо бусахаяа Москваhаа мартын 12-то мордобо. Тэрээнтэй хамта Даниин гэгээрэлэй Министр Ю. Бомхольт hамгантаяа, Даниин Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын генеральна секретарь Н. Свеннингсен, Даниhаа Югославиин Арадай Федеративна Республикада байдаг посланник Р. Кьер, Даниин Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын хэблэлэй таhагые даагша С. А. Кристенсен, Даниин МИД-эй секретарь Б. Ольсен, Даниин МИД-эй экономическа таhагай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэ Х. Э. Тране ба датска бүлэг журналистнууд мордолсоо.

Г-н Х. К. Хансениие СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. С. Семенов Ленинград хүрэтэр үдэшэбэ.

Даниhаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол А. Мёрк, СССР-hээ Данида байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Н. В. Славин айлшадтай хамта ябалсаа.

...Центральна аэродром. Даниин ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугууд намилзана. Даниин Премьер-Министр ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Х. К. Хансениие үдэшэхээ үглөөнэй 10 часта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, СССР-эй Министрнүүд С. Ф. Антонов, В. Г. Бакаев, И. Г. Кабанов, М. Д. Ковригина, Н. А. Михайлов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко, ажалшадай депутадуудай Московско городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Бобровников, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй министерствын скандинавска оронуудай таhагые даагша М. Г. Грибанов болон бусад харюусалгатай хүнүүд, советскэ болон хариин гүрэнүүдэй журналистнууд ерээ.

Даниhаа СССР-тэ байдаг Посольствын хүдэлмэрилэгшэд, СССР-тэ түлөөлэгдэhэн дипломатическа түлөөлэгшэдэй толгойлогшонор айлшадые үдэшэлсөө.

Даниин Премьер-Министр ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Х. К. Хансенда хүндэлэлэй харуул рапорт үгэбэ. Даниин болон СССР-эй гүрэнэй гимнүүд зэдэлнэ.

Г-н Х. К. Хансен микрофондо ерэжэ үгэ хэлэбэ.

Х. К. ХАНСЕНАЙ хэлэhэн үгэ

Г-н, Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ!

Бидэнэй Советскэ Союз дотор ябаха үе соомнай хаа хаанагүй бидэниие угтаhан тэрэ үнэн сэдьхэлэй түлөө, тэрэ хани барисаанай түлөө намтай хамта ябагшадай зүгhөө, датска бүхы делегациин зүгhөө баясхалан хүргэнэб. Бидэнэй эндэ уулзаhан Советскэ Союзай тусгаар элитэ ехэ ажал-ябуулагшад: Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ г-н Булганин, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н Молотов, г-н Хрущев, г-н Микоян, г-н Кабанов, г-н Михайлов болон г-н Семеновто баясхалан хүргэнэб.

Хэлсээнэй үедэ тэдээнтэй манай уулзаха зол жаргалтай байhан эдэ хүнүүдээр, минии дурдагша ажал-ябуулагшадаар дамжуулан, бидэниие угтажа абаhан хүндын түлөө советскэ правительствода, бүхы советскэ арадта баясхалан хүргэнэб. Эндэ бидэнэй хэhэн хөөрэлдөөнүүд болон хэлсээнүүд хоёр талын аша туhада, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай аша туhада зорюулагдаа гэжэ би батаар найданаб, мүн тэрэшэлэн бидэнэртэ Советскэ Союзай бусад районуудые, хубинуудые ба союзна республикануудые хараха арга олгоhонойнь түлөө мүн лэ баясхалан хүргэнэбди. Советскэ Союзаар аяншалгамнай бидэндэ ехэ удхашанартай байгаа.

Г-н, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, танай орондо зол жаргал ба амжалтануудые хүсэнэб. Саашадаа бидэнэй хоорондо hайн хани харилсаан тогтохо гэжэ би тоолоноб, мүн манай хоёр оронуудай хоорондохи харилсаае хүгжөөхэ хэрэгтэ манай эндэ ерэлгэ туhа болохо гэжэ тоолоноб.

***

Айлшад Ленинград ошохо самолёдой борт өөдэ гараба.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Хүндэтэй агитатор

Гурбан жэлэй урда тээ Улан-Удын судна заhабарилгын заводой партийна бюро нүхэр Исаевые эдэбхитэй коммунист, hайн хүдэлмэришэн гэжэ мэдэхэдээ механическа цехтэ агитатор болгоhон байгаа.

Тэрэ үедэ тус цехтэ хамтадаа 6 агитатор хүдэлжэ, хүдэлмэришэдэй дунда ээлжээгээр газетэ уншадаг, хөөрэлдөө үнгэргэдэг hэн. Теэд хөөрэлдөөнинь цехын зорилготой, хүн бүхэнэй ажал хүдэлмэри ба ажабайдалтай холбоо багатай байдаг байгаа. Олон ушарта мэдээжэ болоhон баримтанууд, цехын хүдэлмэриин дутагдалнууд тоологдоод, хөөрэлдөөн угаа юрэнхыгөөр үнгэршэдэг байба. Тиимэ хөөрэлдөөнэй үрэ тон бага, цехын гээгдэлhээ гараха хэрэгтэ туhа нэмэри үгэдэггүй байhан юм. Тиихэдэ зарим агитаторнуудынь энэ цехтэ бэшэ, ондоо тээ хүдэлмэрилдэг, тиимэhээ хүдэлмэришэнэй эрилтые, ажаhуудалые hайса мэдэдэггүй hэн.

Харин КПСС-эй ЦК-тэй июльскэ Пленумhээ хойшо заводой партийна бюро агитаторнуудай хүдэлмэриие шэнэдхэн табижа, тэдэнэй ажал-ябуулгые hайнаар хүтэлбэрилдэг болоо. Нэн түрүүн агитатор бүхэндэ тусхай участок, тусхай хүнүүд даалгагдаhан байна.

Агитатор Исаевта тэрээнэй өөрынь хүдэлмэрилдэг бригадын 20-ёод залуу хүдэлмэришэд даалгагдаа. Тэдэнэй дунда бараг hайнаар хүдэлдэг хүнүүдhээ гадна, ажалай журам эбдэдэг, үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй хүнүүд мүн олон hэн. Илангаяа залуу слесарьнүүд Спиридонов, Хлыстов, Белоусов болон бусадай зүгhөө тиимэ ябадал үзэгдэдэг байгаа. Тэдэнэр цехынгээ начальнигайшье даалгабари дүүргэдэггүй байhан юм.

Түрүүшээр агитатор Исаев хүн бүхэнтэй танилсажа, цехынгээ ажабайдал тухай, ажалай журам наринаар сахиха тухай, хүдэлмэридөө hайнаар хандаха тухай юрэнхы хөөрэлдөө хэжэ эхилмээ hэн. Нэгэтэ үглөөгүүр слесарь Нестеров ажалдаа хожомдожо ерэбэ. Элирүүлхэдэ автобуста найдажа хожомдоhон байба. Үглөөдэрынь дахяад хожомдобо. Тиихэдэнь, нэгэдэхеэр агитатор, хоёрдохёор мастер хүн хадаа нүхэр Исаев ажалдаа гээгдэhэн ушар тушаань Нестеровтэй нюурдажа хөөрэлдэhэн, энээнhээ хойшо иимэ задагай зайдан ябадал гаргахагүй эрилтэ табиhан байна. Хэдэн хоног үнгэрөөд байхада тэрэ слесарь дахин хожомдожо, үдын урдахана ажалдаа ерэбэ.

Энэ ушар агитаторай үмэнэ шэнэ зорилго табиба. Агитатор Исаев слесарь Нестеровтэй үнэн сэдьхэлhээ хөөрэлдэбэ.

—«Холые ябаhан, олые үзэhэн» үнинэй хүдэлмэришэдэй хэлэhэн, заahаниие ухаандаа бодожо үзэдэг, ойлгодог болоходоо минии ажал хүдэлмэри, ажабайдал гэнтэ тад ондоо, hайн болоо hэн,—гэжэ нүхэр Исаев үдын забhарлалгын үедэ столоводо ороод hуухадаа Нестеровтэ хөөрэбэ. Хайшан гэжэ шадабаритай слесарь болоhон тухайгаа саашань хөөрөө.

Ажалай журам сахилгын удхашанар тухай залуу хүдэлмэришэдтэй тусхай хөөрэлдөө үнгэргэхэhөө гадна, агитатор Исаев тэдэнэртэй нүхэрэй ёhоор, үнэн сэдьхэлhээ ходо хөөрэлдэдэг байна. Нүхэр Исаев өөртөө даалгагдаhан хүдэлмэришэн бүхэнэй байра байдалтай, ажаhуудалтайнь гүйсэд танилсажа, тэдэнэй эрилтые hайнаар мэдэнхэй байдаг. Нэгэтэ залуу хүдэлмэришэн Белоусов ажалдаа гараад, зориггүйхэнөөр хүдэлжэ байба. Тэрэниие ажаглаад нүхэр Исаевай тэрээнтэй хөөрэлдэхэдэнь, бухгалтериин мэдээгээр нүхэр Белоусов январь hарада түсэбөө 95 процент дүүргэhэн, тиимэhээ энэ hарада бага салин абаhан байба. Энэ ушарые бухгалтеридэ шалгажа үзэхэдэнь, харин нүхэр Белоусовай түсэбэй дүүргэлтые тэндэ буруугаар, багаар тэмдэглэжэ, салинигынь дутуу үгэhэн байшоо. Энээниие нүхэр Исаев тэрэ дарыдань заhуулhан, мүнгынь нэмэжэ үгүүлhэн байха юм.

Зарим залуу слесарьнүүд гагналгын техникые hая шудалжа, ажалдаа ехээр ядалдадаг, голодоhо гаргадаг, тиимэhээ цехын бүтээн гаргаhан продукциин шанар hайн бэшэ байдаг байгаа. Энэ ехэ дутагдалые түргэнөөр зайсуулха зорилго урдаа табижа, агитатор Исаев «Продукциин шанарые дээшэлүүлхэ» асуудалаар хүдэлмэришэдтэй тусхай хөөрэлдөө үнгэргэhэн, голодоhо гаргадаг хүнүүдтэй тус тустайнь хөөрэлдэжэ, хүдэлмэридэнь байлсажа, заажа үгэhэн байгаа. Жэшээлбэл, слесарь Яровой урдань илангаяа ехэ голодоhо гартадаг байгаа. Теэд мүнөө нүхэр Яровой шадабаритай hайн слесарьнүүдэй зэргэдэ оронхой.

Агитатор Степан Александрович Исаев политическэ хүдэлмэреэ цехынгээ ажалтай шадамараар холбожо ябуулдаг, ажал хэрэгээ hайнаар мэдэдэг туладаа хүн зоной дунда ехэ хүндэтэй болонхой, тэрээнэй үгэдэ хүдэлмэришэд ехээр этигэдэг, тоодог юм. Тиимэhээ эндэ агитационно хүдэлмэриин нүлөөн ехэ. Партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ слесарьнүүдэй бригада оролсоод, ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэтэеэ хамта, продукциин шанарые hайжаруулаа.

Мүнөө тус бригадада түсэбөө дүүргэдэггүй нэгэшье хүдэлмэришэн байхагүй. Владимир ба Виктор Верескуновтон, Глушков, Григорьев болон бусад hарынгаа түсэбые 180—200 процент дүүргэнэ. Тэрээнэй ашаар урдань завод соогоо гээгдэнги байhан слесарьнүүдэй бригада мүнөө түрүүшүүлэй зэргэдэ гараа.

Агитатор нүхэр Исаев политическэ болон ажалайнгаа мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зорилгоор кружогой занятида таhарангүй ябадаг. Мүнөө партиин XX съездын материалые шудалжа, тэрээниие хүдэлмэришэдтэ тайлбарилан ойлгуулжа байна. Өөрөө хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдөө хэхэhээ гадна, тэдэнэртэ зорюулан, лекци, элидхэлнүүдые эмхидхэжэ байдаг. Нүхэр Исаев хүдэлмэришэдэйнгөө эрилтые hайса мэдээд байдаг дээрэhээ, политическэ хүдэлмэри ябуулхадаа энээхэн үедэ ямар темээр, ямар янзын хөөрэлдөө, лекци эмхидхэхэдэ таатайб гэжэ хододоо ойлгоод байдаг юм. Тиимэhээ агитационно хүдэлмэринь бригадын ажалда, хүдэлмэришэдэй ажабайдалда нүлөө ехэтэй байдаг.

Политическэ агитаци ябуулха талаар партийна организациин хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдал юуб гэхэдэ, шадамар бэрхэ агитаторнуудай дүй дүршэлые бусад агитаторнуудай дунда нэбтэрүүлэн тараахын тула семинар, зүблөөнүүд эндэ тон үсөөн үнгэргэгдэнэ. Энэ дутагдалаа заводой партийна бюро дары усадхан зайсуулха зэргэтэй.

Б. Егоров.

Улан-Удын хилээмэнэй комбинадай кондитерска цехын бригадир Валентина Потемкинагай бригада эрхим ажалаараа коллектив соогоо суутай болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир нүхэр Потемкина ажаллажа байна.

Б. Бельскиин фото.

Түрэлхитэдэй лектори

Кяхтын аймагай дунда hургуули бүхэндэ түрэлхигэдэй лектори эмхидхэгдээд, хүдэлмэрилжэ эхилээ. Лекториин лекторнүүд—политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлдэг общестывн гэшүүд болон багшанар hарадаа хоёр дахин научна, политическэ, hуралсалай-хүмүүжүүлгын темэнүүдээр лекцинүүдые уншадаг байна. Нэгэдэхи ба хоёрдохи hургуулида эмхидхэгдэhэн лекторинуудта hүүлэй үедэ хэдэн лекци уншагдаба. Жэшээнь, педагогическа училищиин багша нүхэр Е. Мотяшова «Хүүгэдые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ түрэлхитэдэй үүргэ» гэhэн түмээр hонирхолтой лекци уншаха зуураа, hургуулиин ажабайдалhаа жэшээ абажа хэлэбэ. «Знание» общестывн гэшүүн нүхэр Томсон хүүгэдые хүмүүжүүлгэдэ эхэ эсэгын абари зантай ямараар нүлөөдэг тухай лекци уншаа.

Һаядаа КПСС-эй XX съездын материалнуудаар лекцинүүд уншагдажа захалба.

А. Антонов.

Түсэбhөө гадуур 100 мянга шахуу түхэригэй модо

Улан-Удын модоной заводой коллектив Бүхэсоюзна мүрысөөнэй хоёрдохи шанда хүртөөд, энэ hуурая алдахагүй гэжэ оролдоно. Заводой хүдэлмэришэд ажалай түрүү арга хэрэглэн, үдэр бүриингөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэнэ. Тэдэнэр 1-дэхи кварталай түсэбые болзорhоонь урид, мартын 2-то дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 100 мянган шахуу түхэригэй хюрөөдэгдэhэн модо оронойнгоо шэнэ барилгануудта эльгээhэн байна.

Заводой олонхи хүдэлмэришэд нэгэ халаан соо 1,5—2 нормо дүүргэнэ. Трофим Яковлевой, Василий Никифоровой, Аким Варфоломеевэй хүтэлбэрилдэг бригадынхид үдэр бүри нормоёо 160—200 процент дүүргэнэ. Маркел Чебунин, Иннокентий Казаков, Николай Астраханцев, Павел Гусляков ба бусад хюрөөдэгдэhэн модо ашаха зуураа, даалгабаряа ходо үлүүлэн дүүргэжэ, вагонуудые haадтүйгөөр ябуулна.

Партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон, заводой коллектив дээшэлүүлэгдэhэн шэнэ уялгануудые абаа.

Мүнөө эндэхи хүдэлмэришэд партиин XX съездын материалнуудые шудалжа байна.

Д. Аюшеев.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди

(Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хамтын суглаанhаа)

Шэнэhэ модото тайгаар баян Дабаа сагаанай хормойдо, сэлгеэ уужам Яруунын нуурнуудай эрьедэ хабарай урин дулаан сагай шарай ороо.

Мүнөө хабар зургаадахи табанжэлэй хабар гээшэ. Энэ хабарые хүдөө нютагай ажалшад Коммунистическэ партиингаа XX съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжожо угтаба. Тиихэ зуураа, колхознигууд болон механизаторнууд ороной арадай ажахые хүгжөөхэ шэнэ табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхээр эрид шиидэнхэй байhанаа мэдүүлнэ.

Мүнөө Яруунын аймагай колхозуудта хаа ханагүй митингнүүд болон суглаанууд патриотическа ба ажалай ехэхэн дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ байна. Эдэ суглаанууд дээрэ колхознигууд партиингаа шиидхэбэринүүдые нэгэн дуугаар hайшааха зуураа, шэнэ ехэ зорилгонуудые урдаа табина.

Мэнэ hаяхан Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан болобо. Сугларагшад партиин XX съездын делегат, колхозойнгоо түрүүлэгшэ Рабдан Цыцыктуевич Банзароной элидхэлые ехэ hонирхолтойгоор шагнаба.

— КПСС-эй XX съезд хадаа манай партиин ба советскэ арадай ажабайдалдахи тон ехэ событи мүн гээшэ. Энэ съездэ делегат боложо ошохо ехэ зол намда тудаа,—гэжэ нүхэр Банзарон үгээ эхилнэ—Манай партиин дээдэ орган—съездын хүдэлмэри тухай гансал мүнөө үдэшэ хөөрөөд дүүргэхын аргагүй.

Съезд хадаа манай партиин Центральна Комитедые айхабтар ехэ нягтаар тойрон жагсаhанай оршон байдалда, бүхы дэлхэйн пролетариадай агууехэ вождь Ленинэй захяа заабаринуудые хамтын хүтэлбэриин ленинскэ ёhо гуримые наринаар сахижа байха гэhэн лозунгнуудтайгаар үнгэрөө гэжэ дуулгаха байнаб.

Агууехэ Ленинэй захяа заабаринуудые манай партиин бэелүүлжэ байhаниинь съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд дотор харагдана. Эдэ шиидхэбэринүүдые баталан абахын түлөө мандат үргэжэ hуухадаа манай партиин арад зондоо ямар ехэ анхарал оролдолго гаргажа байhаниие дахин мэдэрээб.

Манай парти, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитет оронойнгоо промышленностиие, илангаяа хүндэ индустриие, мүн социалистическэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө, советскэ арадай культурна болон материальна ажана байдалые hайжаруулхын түлөө ехэ оролдолго гаргана. Съездын шиидхэбэринүүд манай арадые бүри ехээр урмашуулан зоригжуулба. Съезд хадаа манай орон дотор орооhо тарил үйлэдбэрилгые жэлдээ 11 миллиард пүүдтэ хүргэхэ, малай ашаг шэмые улам дээшэлүүлхэ гэжэ шидихээ. Энэ съезд дээрэ хүдөө ажахын үндэhэ hуури болохо ороо hо тараанай ажахые хүгжөөхэ тухай гол анхарал табигдаа,—гэжэ делегат нүхэр Банзарон колхознигуудтаа хэлэбэ.

— Минии Москва город мордохоёо байхада,—гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлнэ.—Ороной түрүү колхозуудай ажалаа яажа эмхидхэдэг, ямар аргаар ороohо тараанай болон бусад культуранuудай баян ургаса хураадаг, малhаа ашаг шэмэ ехээр абадаг дүй дүршэлтэйнь hайнаар танилсажа ерэхыемни таанар захяа hэнтэ. Тиин, Белоруссиин «Рассвет» гэжэ колхозой дүй дүршэл тухай хэлэжэ үгэхэмни,—гээд нүхэр Банзарон энэ колхозой ажахын олзо доход тухай съездын делегат, тус колхозой түрүүлэгшэ Орловскиин хэлэhэниие колхознигуудтаа hонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө. Колхознигууд тэрэниие баяртайгаар шагнаба.

— Бидэнэрэй саашанхи зорилго хадаа ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ, ажал хүдэлмэреэ механизацилhанай ба түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэhэнэй ашаар хүдөө ажахын продукт абалгын үнэ сэнгые химдаруулха ёhотойбди,—гэжэ нүхэр Банзарон хэлээд, колхозойнгоо саашанхи зорилгонууд тухай хөөрэжэ үгэбэ. Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдэй харюуда бидэнэр дээшэлүүлэгдэhэн шэнэ уялгануудые абахабди, тэрэнээ хайшан гэжэ бэелүүлхэ тухайгаа хөөрэлдэхэбди. Урда тээнь абаhан уялгануудаа, хараалhан түсэбөө колхозой эдэбхитэд—бригадирнууд болон малшадтай хамта Москваhаа ерэн сасуумни, зүбшэн хэлсэhэн байнабди. Табанжэлэйнгээ түсэбые түрүү колхозуудай, жэшээнь, Воронежско областиин колхозуудай жэшээгээр 2—3 жэл соо дүүргэхэ гэжэ шиидээбди. Энээн тухай таанад өөhэдынгөө hанамжа дурадхалнуудые хэлэхэ байнат.

Түрүүлэгшын hүүлээр олон колхознигууд үгэ хэлэжэ, советскэ хүнүүдэй ажана байдалай улам hайжарха хэрэгтэ зорюулагдаhан КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые халуунаар hайшаажа байhанаа мэдүүлбэ.

Эгээн түрүүн колхозой механик Балдан Чимитов үгэ хэлэбэ. — Би hанахадаа, — гэжэ нүхэр Чимитов хэлэнэ, — колхозойнгоо ажахые хүгжөөхөөр хараалhан зургаадахи табанжэлэй түсэбые 2—3 жэл соо дүүргэхэ аргатайбди гэжэ бодоноб. Энэ арга боломжонууд юун дээрэhээ харгданаб гэхэдэ, үнгэрhэн жэлдэ hү hаалгаяа 2 дахин, мүн ноohо, мяха абалгые нилээд дээшэлүүлжэ шадаабди. Мүнөө жэлэй 5 hара соо ажалай бүтээсэ нёдондоноойхиhоо нилээд дээшэлээ. Манайда хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд ехэ Нэн түрүүндэ, хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ шухала байhан тухайда нүхэр Банзарон тон зүб хэлэбэ. Тиихэдэ мяха ехээр абаха асуудал үшөөл мууса шиидхэгдэнэ. Түрүүлэгшын хэлэhээр ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, хүдөө ажахын продукци абалгын үнэ сэнгые химдаруулхын түлөө хэлсэхэ гээшэ тон зүб, эгээл шухала асуудал гээшэ гээд, нүхэр Чимитов колхозой хүдэлмэриие механизацилха тухай нилээд удаан хэлээ.

Һүүлээрнь колхозник модошо дархан Гуражап Цыдыпов арад зонойнгоо аша туhада партиингаа гаргаhан анхарал оролдолго тухай сэдьхэлээ хүдэлгэн иигэжэ хэлэбэ:

— Би үндэр наhатай болобошье, колхозойнгоо аша туhада ажал хэхэ дурамни хүрэнэ. Колхозойнгоо табанжэлэй түсэбые ойрын 2—3 жэлэй туршада дүүргэлсэхын тулада бүхы арга шадалаараа оролдохоб.

Тиигээд колхозой түрүү hаалишан Балсан Дамбаевада үгэ үгтэбэ. Энэ hаалишан ажалаа дүүргэмсээрээ клубта ерээ юм.

— Партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд, — гэжэ тэрэ эхилбэ, — манай hаалишадые улам зоригжуулна. Удаань тэрэ гүүртынгээ hаалишадай ажал хүдэлмэри, шэнэ уялганууд тухай хөөрэбэ. Нүхэр Дамбаевагай хүтэлбэрилдэг гүүртынхид 5 hара соо нёдондонойхиhоо 8 мянга гаран литр hү ехээр hааhан байна.

—Манай гүүртынхид үнеэн б[...]hөө 1960 ондо hаахаар хараалhа[...] сэбөө мүнөө жэлдэ дүүргэхэ [...] шиидээ. Тиихын тула бидэнэр [...] бүриhөө 2000—2500 литр hү hа[...]бди. Би өөрөө 5 hара соо үнеэ[...]риhөө 500 литр hү hаагааб. Ж[...] эсэс болотор 2200 литр hү hа[...] уялга абанаб.

Суглаан дээрэ XX съездын ш[...]хэбэринүүдтэй зохилдуулан [...] ажахын продуктнуудые абахын [...]лада ажалай гаргашануудые [...] болгохо тухай дэлгэрэнгыгээр [...]рэлдөө. Саашадаа колхоздоо [...]плексно бригаданuудые эмхидх[...] ажалаа түрүүшүүлэй жэшээгээр [...] тэлбэрилэн ябуулха гэжэ хэлсэ[...] Колхозой алба-захиргаанай а[...]радhаа 10 гаван хүн сүлөөлэг[...]хэнь. Суглаан дээрэ мүн б[...]гын бригадын дархан Галс[...] Ульдиргын дунда hургуулиин [...]ректор Цогто Номтоев, партиин [...] комой секретарь Ч. Доржиев [...]шэд үгэ хэлээ. Тиигэжэ сугла[...] хабаадагшад колхозойнгоо түрү[...]шэ нүхэр Банзароной хэhэн hо[...]холтой мэдээсэлые шагнаад, пар[...] XX съездын хүндэлэлдэ абтаhан [...] уялгануудые бүхы талаhаань зүб[...] хэлсэжэ, артелиингээ ажахые о[...] 2—3 жэл соо хүгжөөхэ арга бо[...]жонуудаа үшөө дахин элирүү[...] нигэжэ тогтообо:

КПСС-эй XX съездын де[...] нүхэр Банзароной съездын хүдэ[...]риин дүнгүүд тухай мэдээсэл дуу[...] байхадаа, бидэнэр колхознигууд [...] тиингаа гаргаhан шиидхэбэрину[...] үнэн зүрхэнhөө hайшаанабди. [...] түүхэтэ шиидхэбэринүүд ма[...] ажалай шэнэ амжалтануудта зо[...]жуулна. Тиимэ дээрэhээ бидэнэр [...]шадаа ажахыгаа хүгжөөхын т[...] эршэ зоригтойгоор хүдэлхэ байh[...] мэдүүлнэбди.

Арга боломжонуудаа бүрин х[...]лэжэ, колхозно ажахыгаа хүгж[...] табанжэлэйнгээ түсэбые ойрын [...] жэл соо дүүргэхэбди. Тиихэдэ [...] ажалаа хүгжөөжэ, ашаг шэмы[...] дээшэлүүлhэнэй ашаар hү, [...] абалгые ехэдхэхээр хараалhан [...] онойнгоо түсэбые 1957 ондо дү[...]хэбди. Тиин 1954 онойхитой са[...]бал 1957 ондо hү—4,4 дахин, [...] —3,9 дахин, ноohо—3,3 дахин [...] абадаг болохобди. 1958 ондо ор[...] тараанай валовой суглуулбари[...] дахин ехэдхэхэбди. Тэрэ үе бол[...] ажалай бүтээсые 40—50 проце[...] дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын про[...] абалгын үнэ сэнгые hураггүй [...] болгохо, ажал ехэтэй хүдэлм[...] бүхыдэнь механизацилжа дү[...] байнабди.

Мүнөө жэл хадаа зургаадах[...] банжэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ [...] хэхы жэл боложо үгэхэ ёhотой[...] жэлдэ газартаряалангай, сабш[...]гай ургасые эрид дээшэлүүлхэ, [...] ашаг шэмые hураггүй ехэ бол[...] ажалдаа наукын туйлалтануудые [...]рүүшүүлэй дүй дүршэлые үрг[...] хэрэглэхэ, нэбтэрүүлхэ ябадал т[...]ха хэрэгтэй. Хабарай полевой [...]мэриие бэлэдхэл hайнтайгаар [...]жа, тарилгые тон богони болзо[...] үнгэргэхэ, гектар бүрин 13 це[...] ороohо тараанай, 300 гектар та[...]га бүриhөө 200 центнер куку[...] ногоон эшэ набшаhа, мүн огор[...] культуранuудай үндэр баян у[...] абахабди. Мүнөө жэлдэ үнеэн [...]hөө 1450 литр hү haaха, хонин [...]hөө 3 килограмм ноohо хайш[...]гэхэ гү, али эдлүүриин газарай [...] гектар бүридэ 47 центнер hү, 14[...]лограмм ноohо, мүн ехэ мяха [...]гые туйлахабди. Мүн колхозой [...] доходые, энэ жэлдэ 2,5 мил[...] хүрэтэр ехэдхэхэбди.

Ц. Дандар[...]

Партиин XX съездын нэрэмжэтэ колхоздо

Кыренэй сельсоведэй Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозуудай гэшүүд хоёр колхозоо нэгэдүүлээ hаа ажал хэрэгнай урагшатайгаар ябаха hэн гэжэ үнинhөө хойшо хэлсэдэг бэлэй.

Сабшалан тарялангаар, хүдэлмэриин хүсөөр дутамаг байhан туладаа эдэ колхозууд hүүлэй хэдэн жэлэй туршада гээгдэлдэ ороhон байна.

Хоёр колхозой гэшүүд иимэ гээгдэлые саашадаа тэсэжэ болохогүй гэжэ шиидээ. Тэдэнэр партиин XX съездын шиидхэбэринүүдтэй танилсаад байхадаа ниитынгээ ажахын гүнзэгы гээгдэлые шууд усадхаха арга боломжотой байhанаа элирүүлнэ. Тэндэхид гээгдэлhээ гарахын тула Түнхэнэй аймагай бусад олон колхозуудтал адли нэн түрүүн хоёр багахан колхозоо нэгэдүүлэн томодхожо, сабшалан тарялангаа үргэдхэхэ, эбээ нэгэдэжэ, эршээ шангадхаха гэжэ шиидхэhэн байна.

Эдэ колхозуудай гэшүүд аймагай Культурын байшан соо сугларжа хамтын суглаа hаяхан үнгэргэбэ. Суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн хүнүүд хоёр жэжэ колхозоо нэгэдүүлхэ тухай үүсхэлые бүримүhэн hайшааба. Томодхогдоhон колхозоо партиин XX съездын нэрэмжэтэ болгоод, энэ хүндэтэ нэрэзэргые харюулхын тулада ажал хүдэлмэреэ эрид hайжаруулха, ниитынгээ зөөриие, олзо доходые арьбадхахын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохо байhанаа мэдүүлбэ. Томодхогдоhон колхозой түрүүлэгшээр гушан-мянгатанай нэгэн Аюша Сандаевич Удаев hунгагдаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой тараанажалай бригаданuудта, малажалай фермэнүүдтэ, модо бэлэдхэл дээрэ колхознигууд угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байна. Тэдэнэр партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые түнзэгыгөөр шудалха зуураа, ажахыдаа бии байhан хэмгүй ехэ арга боломжые элирүүлжэ, тэрэниие ашагтайгаар хэрэглэхын түлөө ээн ёhоной оролдолго гаргана. Колхозой малшад ниитынгээ малажалые хүгжөөхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдоно. Түрүү hаалишад Дулма Манданова, Гарма Арданова болон бусад ажахын байгша жэлдэ үнеэн бүриhөө 1100—1200 литр hү hаaха, абаhан түлнүүдээ бултыень тобир тарганаар ондо оруулха гэhэн уялгануудые абаад, хүдэлмэрилжэ байна.

Колхозой барилгашад урдаа табигдаад байhан ехэхэн зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ байhанаа ажал хэрэг дээрээ харуулна. Тэдэнэр энэ жэлдэ 100—100 толгой үнеэдэй байха 2 типовой байра, тугалай нэгэ байра 500 толгой хонином байха нэгэ байра, шэнэ клуб, шэнэ конторо, 300 тонно тараанай багтаха хранилищи барижа дүүргэхэ гэжэ шиидээд, hайнаар ажаллажа ороо. Барилгашадhаа бүридэhэн модо бэлэдхэлэй бригада мартын 10 болотор 3 мянган кубометр модо отолжо бэлдээд, зөөжэ дүүргэхэеэ байна.

Тараанажалай бригадын гэшүүд хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие hаяар дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй. Энэ хүдэлмэриие колхозой агрономууд нүхэд Намжилов, Зверева гэгшэд саг үргэлжэ шалгажа, дутуу дунданuудынь заажа үгэнэ. Колхознигууд 450 гектар газар дээрэ саhа тогтоогоод, мүнөө поли дээрээ шэбхэ гаргажа байна.

Тараанажалай бригадануудта ажалай эмхидхэл ба журамые hайжаруулхын тулада колхозой правлениин, партийна организациин үүсхэлээр комплексно бригаданууд эмхидхэгдэбэ. Бригадануудые даагшадаар хүтэлбэрилхы дүй дүршэлтэй нүхэд Конюшкин, Таряшинов, Доржиев гэгшэд табигдаба.

Томодхогдоhон энэ колхозой гэшүүд партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөе саашадань үргэлжэлүүлжэ, ажахыгаа хүгжөөхын түлөө эршэ хүсэеэ гамнангүй ажаллажа байна.

И. Манзарханов.

Республикын колхозуудта hү haалгын ябаса тухай 1956 оной мартын 10-най мэдэ[...]

Аймагууд	hү haалгаар түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	Үнеэн бүриhөө haагдаhан hүн: Үнгэрэгшэ 2 hара 10 хоногой туршада	Үнеэн бүриhөө haагдаhан hүн: hүүлэй 10 хоног соо
Сэлэнгын	20,7	321,8	27,8
Зэдын	20,6	238,4	21,4
Тарбагатайн	19,8	335,9	40,9
Хориин	19,1	228,1	21,1
Прибайкальска	18,8	382,4	42,4
Иволгын	18,5	268,8	26,8
Кяхтын	18,1	240,7	21,7
Яруунын	17,5	250,7	21,7
Кударын	16,6	251,4	19,4
Бичурын	16,2	225,8	20,8
Кабанскын	15,2	258,9	21,9
Мухаршэбэрэй	14,9	202,2	19,2
Түнхэнэй	14,9	197,2	22,2
Заиграйн	14,8	214,2	25,2
Хэжэнгын	14,5	173,5	16,5
Курумканай	13,5	161,8	14,8
Б-Кударын	12,4	218,6	21,6
Баргажанай	12,4	133,3	11,3
Ториин	12,3	141,9	9,9
Закаменай	11,8	105,3	4,3

Энэ мэдээн дээрэhээ харахада зарим аймагуудай колхозууд жэшээлхэдэ, Сэлэнгын, Зэдын, Тарбагатайн, Хориин болон бусад хэдэн аймагуудай колхозууд hү hаaха энэ жэлэйнгээ түсэбые яhала барагтайгаар дүүргэжэ байна. Һүүлэй үедэ илангаяа Тарбагатайн, Прибайкальска аймагай колхозууд hү hаалгаяа горьтойгоор дээшэлүүлжэ байнхай. Һүүлэй 10 хоног соо Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн МТС-эй харьяата колхозууд үнеэн бүриhөө hү hаалгаяа 9 литрээр дээшэлүүлбэ. Тиигэжэ энэ МТС-эй харьяата колхозууд 10 хоног соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 56 литр hү hааhан байна. Эндэхи колхозууд үбэлэй hаранuудта хайшан гэжэ hү ехээр hаанаб, мүнөө ямар аргаар үнеэдэйнгээ hү үгэлгые дээшэлүүлнэб гэхэдэ, үбhэ тэжээл hайнаар буйлуулжа, амтаруулжа, малдаа эдюулнэ, фермэнүүдтээ тоо бүридхэл hайнаар хэнэ, hү ехээр hаахын түлөө hаалишадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Гэбэшье, республика доторнай бүхыдөө hү hаалга хангалтагүйгөөр ябажа байна. Илангаяа Ториин, Баргажанай, Байкало-Кударын болон бусад зарим аймагуудай колхозуудта hүн тон багаар hаагдана. [...] аймагуудта 5 hара үлүүтэй са[...] hү hаaха түсэб оройдоол [...] процент дүүргэгдээ. Закамен[...]магай колхозууд, энэ жэлдэ hү [...]ха, түсэбөө оройдоол 11,8 [...]цент дүүргээд байна. Эндэхи ко[...]зууд үнгэрэгшэ hаранууд соо [...] бүриhөө арайхан гэжэ 105,3 ли[...] hаагаа. Үнгэрэгшэ 10 хоног со[...]дэ үнеэн бүриhөө тон багаха[...] hаагдаhан байна.

Олонхи колхозуудта яахада [...] багаар hаагданаб гэхэдэ, үнеэ[...] бөөр ба hайнаар эдеэлүүлэгдэ[...] hү hаалгые дээшэлүүлхын [...] ёhотой тэмсэл хэгдэнэгүй.

Мүнөө хаа хаанагүй үнеэд[...]роо тупаллажа, hү hаалгые [...] дээшэлүүлхэ саг болоо. Зорил[...] гэхэдэ, арга боломжонуудаа [...]нээр хэрэглэжэ, hү hаалгые ха[...]нагүй дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. [...] болон колхозуудай хүтэлбэрил[...] хүдөө ажахын мэргэжэлтэд hү h[...]гаяа дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь h[...]шадта бодото туhаламжа үзү[...] ёhотой.

ҺААЛИШАДАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨЕ УЛАМ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭЕ!

Һү ехээр һаахын түлөө мүрысөөнэй түрүүшүүл

1955 оной октябриин 1-һээ 1956 оной мартын 1 болотор үнеэн бүриһөө 300 литрһээ дээшэ һү һааһан колхозууд:

Колхоз	Аймаг	Колхозой түрүүлэгшын нэрэ обог	һаагдаһаниинь: үнеэн бүриһөө	һаагдаһаниинь: 100 га бүридэ
...овой нэр.	Сэлэнгын	Минаев Г. В.	525	26,0
...партсъездын нэр.	Сэлэнгын	Батышев И. П.	498	12,4
...да»	Хориин	Кожевников С. Г.	436	9,5
...ковой нэр.	Иволгын	Бурков С. Н.	423	18,0
...гард»	Тарбагатайн	Мокеенко Д. И.	419	12,7
...ын 8»	Иволгын	Мищенко М. К.	402	23,2
...ы Ильича»	Прибайкальска	Вильмов М. Н.	399	17,1
...вой нэр.	Прибайкальска	Соколов Я. П.	392	22,4
...овой нэр.	Прибайкальска	Помулев Г. В.	387	16,7
...инай нэр.	Тарбагатайн	Леонов М. Ф.	379	13,4
...вай нэр.	Бичурын	Бадмаев Д. Г.	376	4,41
...ай нэр.	Прибайкальска	Агафонов П. К.	372	16,0
...нэй нэр.	Сэлэнгын	Очиров Д. Д.	372	10,2
... социализма»	Яруунын	Цыдыпов М.	366	6,0
...ой нэр.	Тарбагатайн	Рыбаков И. Н.	365	9,14
...вой нэр.	Түнхэнэй	Шафиров С. И.	361	15,2
...»	Хориин	Мишарин А. Ф.	358	4,0
...ой нэр.	Яруунын	Козлов С. Л.	339	11,3
...най нэр.	Сэлэнгын	Шагдыров Б. Б.	328	6,4
...овой нэр.	Тарбагатайн	Кожевников М. А.	324	9,73
...вай нэр.	Прибайкальска	Лисин И. Г.	323	16,9
...ковой нэр.	Яруунын	Цыдыпов Б. Ц.	322	4,4
...Марксын нэр.	Хориин	Боянов А. Б.	321	4,24
...Марксын нэр.	Сэлэнгын	Ванкеев Ж. Б.	321	10,3
... Октября»	Кударын	Кривогорницын И. Б.	315	9,5
...ай нэр.	Тарбагатайн	Григорьев И. И.	308	5,2
...партсъездын нэр.	Иволгын	Котенев И. А.	306	17,1
...ай нэр.	Иволгын	Заднов М. И.	305	9,1
...вичын нэр.	Сэлэнгын	Дансарунов Ц. Ж.	305	1,5
...вой нэр.	Тарбагатайн	Беляев В. Е.	304	11,6
...инай нэр.	Иволгын	Круглов М. Д.	300	12,2

...э үе соо үнеэн бүриһөө 900 литрһээ дээшэ һү һааһан племенной фермэнүүдэй һаалишад:

...лова Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1464
...нова П. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	1333
...мапова Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1271
...пова Д. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1254
...цова А. Н. Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	1164
...ова Б. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	1156
...рова Д. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1150
...ва Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1127
...а Г. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	1124
...нова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1108
...ева Я. Ц. Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз	1106
...лова Х. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1092
...нова Я. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1085
...шеева Ц. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	1065
...а В. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1052
...а Б. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	1043
...а М. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	972
...нова О. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	970
...пова Н. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	951
...а М. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	945
...а Б. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	945
...ва Х. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	928

...е соо үнеэн бүриһөө 450 литрһээ дээшэ һү һааһан һүнэй-товарна фермэнүүдэй һаалишад:

...ова Д. Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	958
...ова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	953
...ва Д. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	703
... Ц. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	691
...ина Л. Е. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	683
...ва Ц. Хориин аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	657
...ва Т. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	654
...ржиева Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	643
...ева А. Т. Заиграйн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	639
...Н. П. Хориин аймагай «Красный партизан» колхоз	639
...икова А. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	638
... Д. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	635
... Е. С. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	635
... Е. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	624
... Е. Н. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	617
...лова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	610
...цева Е. Г. Түнхэнэй аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	600
... М. А. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	600
... В. А. Хориин аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	600
...ва А. Г. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	594
...ва Г. Ториин аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	593
... А. Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	590
... П. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	579
...ва Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	578
Кожемянина А. Л. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	577
Цыбенова Б. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	571
Шаракчинова Н. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	571
Абидуева Д. А. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	567
Астраханцева В. Е. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	564
Федорова А. Ф. Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхоз	551
Кирикова Е. Ф. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	549
Цыренова Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	545
Данзанова Ч. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	544
Батуева Ч. Х. Яруунын аймагай «Коммунизм» колхоз	544
Падерина Н. С. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	543
Насникова К. П. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	542
Намжилова Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	542
Баннова Е. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	540
Цыдендамбаева Д. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	538
Могилевская В. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	534
Гармаева Д. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	530
Федорова А. С. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	527
Содбоева Д. Х. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	527
Поршакова Т. О. Хориин аймагай «Победа» колхоз	526
Челночкова Н. И. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	523
Иванова Р. С. Мухаршэбэрэй аймагай «Победа» колхоз	523
Тырина П. П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	522
Братенкова Н. А. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	521
Шоенова Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	521
Чимитова Ц. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	518
Кузнецова Е. А. Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхоз	517
Власова М. А. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	516
Торгашина В. А. Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхоз	515
Митапова Ц. Х. Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	514
Грудинина А. И. Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхоз	514
Бадмаева Н. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	512
Дашинимаева Я. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	512
Дампилова Ц. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	506
Очирова Р. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	505
Буркова В. Д. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	504
Астраханцева В. П. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	503
Салтанова Н. Хориин аймагай «Победа» колхоз	503
Балтуева Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	502
Шадапова Е. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	502
Лубсанова Л. Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	501
Тырина З. П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	498
Думнова А. Ф. Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхоз	495
Розенблюм М. Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоз	495
Казазаева Ф. С. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	495
Мергинева Е. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	493
Попова А. К. Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхоз	492
Вандонова Ц. Д. Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	492
Сосорова С. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	491
Гуслякова М. Т. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	489
Шаханова М. Г. Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоз	489
Доржиева Б. Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	488
Чебунина Е. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	487
Шангина М. А. Тарбагатайн аймагай «Красный боец» колхоз	487
Дамбаева Б. Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	486
Колтунова Г. И. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	484
Власова В. А. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	483
Лузанова Н. Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	483
Сампилова Д. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	482
Викторова А. Л. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	482
Матвеева У. Ф. Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхоз	481
Рабданова Ц. Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	481
Иванова Н. И. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	480
Смолина Т. Ф. Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	480
Гребенщикова А. А. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	480
Бадмаева Х. Ж. Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	479
Банзаракцаева С. Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	478
Бадмаева Н. Яруунын аймагай «Путь социализма» колхоз	478
Клеменищева Т. П. Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	477
Хайдукова Е. С. Хориин аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	477
Глотова А. Ф. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	477
Корытова А Ф. Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	474
Раева П. К. Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	473
Шурыгина А. И. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	471
Коротова А. Г. Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	471
Ванчикова Н. Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	470
Шиханова Е. Я. Бичурын аймагай Логовскиин нэрэмжэтэ колхоз	469
Курдюкова М. Ф. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	468
Темникова Г. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	468
Дармаева Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	467
Халетская Ф. И. Бичурын аймагай XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	466
Жукова В. Г. Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	465
Андреанова П. Ф. Прибайкальска аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	464
Шункова Н. Д. Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	460
Сучкова М. Е. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	460
Борисова А. А. Хориин аймагай «Пламя» колхоз	458
Коркина М. П. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	456
Астраханцева Л. К. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	456
Сластина Е. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	456
Ванчикова Ж. Хориин аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	455
Грузовенко П. Г. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	454
Югова А. А. Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз	454
Цыренова Д. Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	452
Бадмаева Н. Ж. Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз	452
Итыгилова Д. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	450
Ендонова Ц. Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	450
Попова Е. В. Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхоз	450

...УРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ...варна фермын һаалишан Г. Чимитова, Закаменай аймагай «Победа» колхозой ...һаалишан Х. Абидуева, Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Г. Колтунова, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын һаалишан Д. Табутарова гэгшэд. Эдэ һаалишад үнеэдһээ һү һаалгые үбэл зунгүй дээшэлүүлхын түлөө шангаар тэмсэнэ.

Манай республика дотор медицинскэ эмхи зургаанууд жэл бүри олошорно. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хэжэнгын аймагай больницын шэнэ байшан.

А. Мантаевай фото.

ФЕВРАЛИИН 15 — **БАРИЛГЫН МОДО, ШУЛУУ БЭЛДЭХЭ ҺАРА** — МАРТЫН 15

Хараалһан түсэбөө дүүргээбди

Колхозоймнай малай байранууд гол түлэб хуушан түхэлэй юм. Урда жэлнүүдтэшье барилга тухай анхарал багаар хандуулагдадаг гэхэ гү, тэрэнние хэжэ хүшхүрдэггүй байгаабди. Бэлдэһэн модомнай ойдоо үлэшэдэг, хэжэ захалһан барилгамнай дүүргэгдэнгүй байшадаг байгаа. Энэ хадаа малые һайн байраар гүйсэд хангаха ябадалда нилээд һаад болодог һэн.

Энэ дутагдалаа хараадаа абажа, мүнөө жэлдэ барилгын хүдэлмэриие нилээд ехээр ябуулха гэжэ шиидэгдээ. Тиимэһээ хаматай түрүүндэ барилгада хэрэглэгдэхэ модо, шулуу бэлэдхэхэ хэрэгтэй байна.

Түсэбэй ёһоор энэ жэлдэ 100 үнеэдэй байха шулуун байра бариха, урда жэлнүүдтэ баригдажа эхилэгдэһэн хонидой хоёр, гахайн 1 байрануудые барижа дүүргэхэ, таряа хадагалха склад, байрын 5 гэр бариха байнабди.

Үнгэрэгшэ намар, үбэлдөө барилгын модо бэлэдхэлгэдэ колхознигуудые олоор элсүүлжэ, тэрэ хүдэлмэриие нилээд эмхитэйгээр ябуулһан байнабди. Модо бэлэдхэлгэ дээрэ 25 хүн, 6 морин, 2 трактор, 1 автомашина хүдэлмэрилөө. Тиигэжэ тэдэнэр ехэ юумэ бүтээбэ. Мүнөө модо бэлэдхэхэ түсэбөө 158 процент дүүргээбди. Отолһон модоёо зунай харгы дээрэ оруулжа, заримыень барилга хэхэ газартаа зөөжэ байнабди.

Колхоздомнай 10 хүнтэй барилгашадай бригада бии. Энэ бригада март һарада гахайн байра барижа дүүргэхэ юм. Тэрэнэй һүүлээр үнеэдэй шулуун байра барижа эхилхээр хараалагдана.

Барилгын модо бэлэдхэхын хажуугаар һургааг бэлэдхэгдэжэ байна. Тэрээндэ 6 шарга моритой зурган хүн ябана. Мүнөө тэдэнэр 400 һургааг бэлдэжэ оруулба.

Колхоздоо модо хюрөөдэхэ рауматай аад, хюрөөгүй дээрэһээ һаатанабди. Аймпотребсоюз манине хюрөөтэй болгохо бэзэ гэжэ найдагдана.

Ц. Вампилов, Зэдын аймагай Гэгээтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Механизаторнууд үгэдөө хүрэжэ байна

Һая Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг Сэлэнгын МТС-эй дүрбэдэхи тракторна бригадада суглаан болоҗо, механизаторнууд СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэбтэй танилсаба. Шэнэ табанжэлэй асари ехэ түсэбүүдые тон ехээр һайшааха зуураа, механизаторнууд дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудые абаа. Барилгын материал бэлдэхэ һарын дүүрэтэр, мартын 15 болотор ой соо отологдоһон үшөө 700 кубометр модо барилга хэхэ газарта зөөхэбди гэжэ тэдэнэр үгэеэ үгэһэн байна. Бригадын механизаторнууд абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа захалаа. «ДТ-54» маркын трактор жолоододог механизатор Георгий Акинфиев һүүлэй 6 хоног соо нормоёо хоёр дахинһаа үлүүгээр дүүргэжэ, хамта 110 кубометр модо шэрээ. «С-80» маркын трактор жолоододог Василий Торгашин үдэр соо нормын ёһоор 19 кубометрын орондо 20—26 кубометр хүрэтэр модо шэрэнэ.

Тракторта модо ашажа байдаг Х. Абдуллин, З. Седоков, Д. Цыбденов, Д. Аюшеев, Ю. Бадмаев гэгшэдэй бүхы оролдосоо гарган ажаллажа байдагые тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Иигэжэ Сэлэнгын МТС-эй дүрбэдэхи тракторна бригадын механизаторнууд шэнэ табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө түрүүшын үдэрһөө урма зоригтойгоор ажаллажа, абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

П. Ангаров.

Зургаадахи табанжэлэй шэнэ барилганууд

1956—1960 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XX съездын Директивэнүүдые Зэдын аймагай Боргойн сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд баяр баясхалантайгаар угтаад, колхозойнгоо ажахые, культурые улам саашань хүгжөөхэ байһанаа тэдэнэр мэдүүлбэд.

Колхозой барилгашад барилгын хүдэлмэриие богони болзор соо, һайн шанартайгаар дүүргэхын түлөө оролдожо эхилээ. Тэдэнэр энэ жэлдэ 100 үнеэдэй байха нэгэ байра, тугалай нэгэ байра шулуугаар, хурьгадай хоёр байра, 80 гахайн нэгэ байра модоор бариха гэжэ шиидэнхэй.

Мүн малшадай хоёр байратай 3 гэр, нэгэ байратай хоёр гэр, нэгэ ехэ полевой стан, 500 метр утатай цементэлһэн талмай баригдаха юм.

Мүнөө эдэ барилганuудта хэрэглэгдэхэ модо, шулуун бэлэдхэгдэжэ байна. Модо таллуулга дээрэ Цагаан-Усанай МТС-эй «ДТ-54» хоёр трактор ябана. Мүн нэгэ автомашина бэлэдхэгдэһэн модые барилгын газарта зөөнэ. Колхознигууд болон МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдһөө бүридэһэн бригада модо таллуулжа, шулуу бэлэдхэжэ байна.

Д. Цыремпилов.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Клубые культурна хүдэлмэриин центр болгохо

Аймаг соогоо томо колхозуудай нэгэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо (Бичура) клуб, улаан булан гэжэ нэрэтэй юумэнүүд бии. Теэд тэндэнь ямаршье хүдэлмэри ябуулагдадаггүй. Колхозой центртэхи клубта хаа яа кино харуулагдадаг байна. Тиихэдэ Хонхоло гэжэ тосхондохи улаан булан орхигдошонхой. Тэрэниие даагша нүхэр Д. Гармаева ямаршье хүдэлмэри эмхидхэнэгүй.

Эдэнэй хүршэ «Коммунизм» колхоз мүн лэ иимэ байдалтай. Клубынь заһагдаагүй, хүйтэн. Колхозой бригадануудта улаан булан байгуулагдаагүй.

Культурно-гэгээрэлэй эдэ эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулхын тулада зохихо хэмжээ абахаар болоо.

Ц. Шагжиев.

Һү тушаажа абалгые гуримшуулха

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Кяхта) хоёрдохи бригадаһаа Мүрөөчын һүнэй пункт хүрэтэр лаб эсбаад модо болохо. Эндэ 2-дохи бригадын хэдэн хүнүүд мори тэргээр һү тушаахаяа ерэдэг. Теэд һүнэй пунктда тэдэнэрэй хүрэжэ ерэхэдэнь, пунктые даагша нүхэр Дашиева тэндээ байдаггүй, ерэгшэдэй нэгэниинь һүсэ буулгаад, Дашиевае бэдэржэ ошохо баатай болодог.

Иимэрхүү ушар ходо болодог. Гадна асарһан һүнэй тоһолингые тодорхойлхын орондо нүхэр Дашиева таамаг табидаг заншалтай. Тиихэдээ нүхэр Дашиева тоһолигыень өөртөө сохом гарзагүйгөөр бэшэдэг.

В. Цыдендамбаев.

ФРГ-һээ советскэ гражданинуудые бусааха тухай СССР-һээ ФРГ-дэ байдаг посол В. А. Зориной мэдүүлгэ

БОНН, мартын 10. (ТАСС). СССР-һээ Германиин Федеральна Республикада байдаг посол В. А. Зорин ФРГ-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын статс-секретарь Хальштэйндэ үсэгэлдэр орожо доро дурсагдаһан мэдүүлгэ хэһэнэйнь мэдээжэ болоо:

Нютагһаа гаргагдан абаашагдаад, Германиин Федеральна Республикын газар дээрэ байһан советскэ гражданинуудые түрэл орондонь бусааха тухай асуудал ФРГ-эй делегациин үмэнэ 1955 оной зун Москвада болоһон советскэ правительственнэ делегациин табиһанайнь мэдээжэ юм. Дурсагдаһан советскэ гражданинуудай СССР-тэ бусааха тухай асуудал шиидхэлгэдэ туһаламжа үзүүлхэбди гэжэ ФРГ-эй правительственнэ делегаци өөрынгөө зүгһөө найдуулһан байгаа.

СССР-эй посольствын болон Советскэ Союздахи бүрин эрхэтэ засагаархидай абаһан бэшэгүүд дээрэһээ хаража үзэхэдэ, эхэ оронһоо ба өөһэдынгөө гэр бүлэнэрһөө хүсөөр холодхон таһалагдаад мүнөө ФРГ-эй территори дээрэ байһан советскэ гражданинуудай олонхинь материальна хүндэ хүшэр эрхэ байдалда, саг үргэлжын ажал хүдэлмэригүй, гэр байргүй, ажамидархада шуналта болохо зөөригүй байдагынь мэдээжэ юм. Жэшээлхэдэ, гр-ка Богачук Штарнбергдэ удаан саг соо ажал хүдэлмэригүй, материална хүндэ хүшэр байдалда ажаһуудаг, тэрэнэй түрэл оронһоо бусахые оролдохдонь һаад үзүүлэгдэдэг байха юм; гр-н Аверьянов—ажалгүй инвалид үгэсэлэн байдалда ажабайдаг, лазаредтэ аргалуулхын түлөө түлэхэ зөөригүй байдаг; Нинбургдэ ажаһуудаг гр-ка М. Слепцова байраһаа баалалгаар гаргахаа байна гэжэ мэдээсэнэ; мүн Пассенхофендэ байдаг Никоноровуудай бүлэ ажал хүдэлмэригүй, тон ядаралтай байдалда ажаһууна, мүн иимэ байдалтай бусадшье хүнүүд бии.

Советскэ посольствотой удаан саг соо холбоогүй байһан дээрэһээнь, тэдэнэй түрэл оронһоо бусаха гэхэдэнь бэрхэшээл тохёолдуулагдана. Нютагынь урилуулан абаашагдаһан хүнүүдэй байдаг лагерьнуудай дэргэдэ тэдэнэй байдаг газарнуудта байгуулагдаһан эмигрантска эдэбхи хархаша организацинууд советскэ гражданинуудые нютагаа бусалгадань эсэргүү элдэб муухай идхалганууды хэдэг, тэдэниие сохидог ба хэһэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, гражданинууд Акиншин, Зайтунов болон бусад олон хүнүүдые эдэ организацинуудай гэшүүд сохиһон таһалан байха юм. СССР-тэ бусахые үни хада хүсэһэн болобошье гр-ка Л. Осадчая Дудерштадтахи монастырьта удаан саг соо баригдажа байдаг. Хэтэрхэйдэ нютагаа бусахадань һаад ушарулха зорилгоор тэрээндэ хашалта хэгдэдэг байха юм. Мюнкендэ мүнөө байдаг гр-н Вервицкий нютагаа бусаха хүсэһэнэйнгөө түлөө эмигрантска хархуша организацинуудай хоблоһоноор уламжалан сүүдэй мүрдэлгэдэ хабаадуулагдаһан байна. Гр-н К. Маринек ямаршье үндэһэгүйгөөр ухаа муутайшуулай байшанда баригдажа байнхай. Тэдэ Маринек хадаа үбшэн бэшэб, түрэл оронһоо бусахые хүсэнэб гэжэ мэдүүлнэ.

ФРГ-эй территори дээрэхи түрмэнүүд болон лагерьнуудта нютагынь урилуулан абаашагдаһан советскэ гражданинуудай һуужа байһан олон ушар мэдээжэ болоһон байна. Түрмэнүүдтэ һуужа байһан ба түрэл оронһоо бусахые хүсэһэн советскэ гражданинуудһаа 46 бэшэг һүүлэй үедэ посольстводо ороһон байна. Тиимэһээ Баруун Германиин территори дээрэ удаан саг соо дипломатическа түлөөлэлгын газаргүй байһан дээрэһээ нютагынь урилуулан абаашагдаһан советскэ гражданинуудай түрэл оронтойнь холбоо тасалдуулха, тэдэниие хамгаалан өөрэхэ аргагүй байһан баримтые хараадаа абан СССР-эй посольство хадаа:

1. Нютагынь урилуулан абаашагдаһан ФРГ-эй территори дээрэ байһан советскэ гражданинуудай, тэрэ тоодо мүнөө үедэ лагерьнуудта болон түрмэнүүдтэ хаалтатай байһан гражданинуудай список абаха ябадалда;
2. Лагерьнууд болон түрмэнүүдтэ һуужа байһан, СССР-эй гражданинуудтай посольствын хүдэлмэрилэгшэдэй уулзаха арга олголгодо;
3. ФРГ-дэ хаалтада байһан советскэ бүхы гражданинуудые сулөөлөөд, Советскэ Союзда тэдэниие бусалгада туһалхынь ФРГ-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерствые гуйна.

Гадна ФРГ-эй түрмэнүүдтэ һуужа байһан ба нютагаа бусаха тухай зүүршэлэ хэжэ байһан советскэ 46 гражданинай спискые посол В. А. Зорин статс-секретарь Хальштэйндэ барюулаа.

Бхилаидахи металлургическа завод бариха тушаа Индиин металлургическа промышленностиин министерствын коммюнике

Бхилаидахи металлургическа завод барихын тулада советскэ мэргэжэлтэдэй зохёоһон проектые индийскэ правительство баталаа. Энэ барилга Советскэ Союзай хабаадалсагатайгаар бэелүүлэгдэхэ.

Металлургическа промышленностиин министерствын секретарь Бутхалингам СССР-эй Хара металлургиин министрын орлогшо В. Б. Хлебниковтой хоёр энэ асуудалаар мартын 8-да Делидэ бэшэгүүдые андалдан абалсаа.

Металлургическа промышленностиин министерствын толилһон коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ: Бхилаидахи металлургическа заводые бариха проект тухай элидхэлые 1955 оной декабрьда советскэ засагаархид дамжуулан үгэһэн байгаа. Энэ проектые Индиин правительствын зүбшөөлэн тухай СССР-эй Хара металлургиин министрын орлогшо В. Б. Хлебниковтэ металлургическа промышленностиин министерствын секретарь Бутхалингам мартын 8-да мэдээсээ.

Советскэ Союзтай үнгэргэшэ жэлэй февральда баталагдаһан хэлсээнэй өөһөөр, металлургическа завод доменно хоёр пеэшэнтэйгээр баригдажа хараалагдаһан юм. Үнгэргэшэ жэлэй август—сентябрьда Советскэ Союзда ошоод ерэһэн индийскэ металлургнуудай делегациин хэһэн хэлсээнэй, мүн Делидэ хэгдэһэн хэлсээнэй өөһөөр, тус завод шэрэм хайлуулан гаргаха доменно гурбан пеэшэнтэйгээр баригдахаар проектээр хараалагдаа. Мартеновскэ зурган пеэшэн соо булад хайлуулжа абтаха юм. 1150 миллиметр үргэнтэй булад прокадуудые гаргажа шадаха томо блюмингын табигдаха байһан дээрэһээ 10 тонно шэгнүүртэй томо булад гаргажа болохо юм. Прокатна станогуудынь мүнөө үеын түхэл янзатай байха, СССР-тэ шалгажа үзэгдэһэн технологическа нарижуулганууд тэдэндэ хэрэглэгдэхэ юм.

30 мянган тонно шэрэм гаргахаһаа гадна, завод жэл бүри нэгэ миллион тонно булад хайлуулан гаргажа, тэрэнһээ 770 мянга шахуу тонно прокат үйлэдбэрилхэ байна.

Заводой түхэөрэлгэнүүдые дуратай саггаа тиимэ ехэ бэшээр нэмэгэд байхада тус предприяти 1.300 мянган тонно хүрэтэр булад хайлуулан гаргаха шадалтай болохо байна.

Гадна, сааша саашадаа 2.500 мянган тонно хүрэтэр булад хайлуулжа шадахаар болотор үргэдхэжэ болохоор энэ завод түхэөрэгдэнхэй. Бхилаидахи металлургическа заводто Далли-Раджхара-Пахари шадарай түмэрэй руда хэрэглэгдэхэ байна.

Заводой түхэөрэлгын ба барилгын үнэ сэн 1.100 миллион рупи тухай болохо юм. Энэ мүнгэ зөөриин хахадаар шахуу Советскэ Союзһаа түхэөрэлгэнүүд абтаха юм.

1959 оной декабрьда завод хүсэд ашаглалгада оруулагдахаар тухайлагдаа, тиихэдэ хоёр коксово батарей, доменно 2 пеэшэн, мартеновскэ хоёр пеэшэн, блюминг нэгэ жэл урид ашаглалгада үгтэхэ юм. (ТАСС).

Ги Молле Лондон оробо

Франциин министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ Ги Молле премьер-министр Антони Иденэй хэлсээ хэхын тулада мартын 11-дэ самолётдоор Лондон ороо.

«Журналь дю Диманш» газетын лондонско корреспондентын мэдээсэлнүүдһээ хаража үзэхэдэ, Иден Ги Молле хоёрой хэлсээнэй үедэ олон асуудалнууд: СССР-тэй харилсаан, Хойто Африкадахи, Дүтын Востогтохи, тэрэшэлэн Индо-Хитадтахи байдал, буу зэбсэг хурааха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэ юм. Англиска премьер-министрын үүсхэлээр энэ уулзалга эмхидхэгдээ гэжэ корреспондент һануулна.

Баруун оронуудай политикые хурсаар шүүмжэлһэн үгэ франциска гадаадын хэрэгүүдэй министр Пинногой һаяхан хэлэһэн һүүлээр, Ги Моллэдэ иимэ уряал эльгээгдэһэнинь мэдээжэ болоһон байна. (ТАСС).

Арабска гурбан гүрэнииe толгойлогшонорой коммюнике

ЛОНДОН, мартын 12. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондент Каирһаа иигэжэ дамжуулна. Египедэй, Сириин ба Саудовско Аравиин толгойлогшонор мартын 12-то хамтын коммюнике толилоо. Арабска гүрэнүүдэй аюулгүй байдалые хангаха, Израилиин зүгһөө хэгдэжэ болохо зээрхэг түримхэй ябуулгануудһаа болон хариин зээрхэлгэһээ арабска оронуудые найдамтайгаар хамгаалха үргэн ехэ түсэб зохёогообди гэжэ тэдэнэр коммюнике соогоо мэдүүлнэ.

Хариин бусад гүрэнүүдтэй ямаршье хэлсээ баталангүйгөөр, өөһэдынгөө аюулгүй байдалые сахиха эрилтэнүүдтэ зохилдуулан арабска оронуудые хамгаалха гэршэ тэдэнэй шухала хэрэг болоно гэжэ арабска гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлээ.

Даллес Индонезидэ ерэбэ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 12. (ТАСС). США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес нэгэ үдэрөөр Индонезиин столицада мүнөө ерээ гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Джакартаһаа мэдээсэнэ. Даллесай аэродром дээрэ бууханда демонстрантнууд «СЕАТО-ые усадхая!» гэһэн лозунгнуудые хашхаралдан тэрэниие угтаа.

Даллесай ерэһэнһээ уламжалан город соо демонстраци болоо. «Бидэнэр дай хүсэнэгүйбди!» гэһэн үгэнүүдые бэшээтэй плакатнуудые демонстрантнууд барижа ябаа.

Линцдэ австро-чехословацка общественэ эмхидхэһэн выставкэдэ доботолго хэгдэбэ

ВЕНА, мартын 12. (ТАСС). Австро-чехословацка общество Линцдэ номой выставкэ эмхидхэһэн байгаа. «Нютагынь урилуулан абаашагдаһан хүнүүд» гэдэгһээ бүридэһэн бандидууд үсэгэлдэр энэ выставкэдэнь доботолго хээ гэжэ австрийскэ хэблэлэй агентство мэдээсэнэ. «Нютагынь урилуулан абаашагдаһан хүнүүдэй» энэ болошогүй муухай ябуулга хэһэн тушаа Линц городой засагаархидта австро-чехословацка общество эрид шууд буруушаалга мэдүүлээ гэжэ «Дер Абенд» газетэ мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Пакистанска хилын харуулшад Индиин хилые дабаба

ДЕЛИ, мартын 10. (ТАСС). Пакистанска хилын харуулай хэдэн полицинхид мартын 8-да Мианвала-Уттар (Зүүн Пенджаб) шадар Индиин газар дээрэ шурган орожо индийскэ полицинхидые буудаа. Индийскэ тала урдаһаань буудажа харюу үгэһэн байна. Үсэгэлдэр үглөөгүүр Пакистанска полицинхид дахин буудажа оробошье, индийскэ талын урдаһаань буудахада сухаригаа ошоһон байна гэжэ «Хиндустан стандард» газетэ мэдээсэнэ.

Индийскэ ба пакистанска полициин түлөөлэгшэдэй хоорондо удаан саг соо хэлсээн хэгдэжэ, буудалдаа зогсоохо тухай захиралта гаргагдаа гэжэ «Таймс оф Индиа» газетэ мэдээсэнэ. Ехэмкаран шадар Индиин агаарай хилые пакистанска самолёт үсэгэлдэр дабаа гэжэ индийскэ полициин түлөөлэгшэ мэдээсээ.

ДЕЛИ, мартын 12. (ТАСС). «Таймс оф Индиа» газетын мэдээсэнһээ өөһөр, мартын 10-най үдэшэ Мутхианвала тосхон шадар (Амритсар городһоо 80 километрын газарта) пакистанска полицинхид индийскэ хэдэн полицинхидые буудаа. Тиихэдэнь, индийскэ полицинхид урдаһаань буудажа харюусаа. Энэ буудалдаан мартын 11-нэй үдэр болотор үргэлжэлөө.

Американска сэрэгэй корабльнууд мүргэлдэбэ

Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэлһээ өөһөр, Лусон арал (Филиппин) шадар болоһон һүниин һуралсалай үедэ, мартын 11-дэ американска сэрэгэй корабльнууд: «Колумбус» гэжэ томо крейсер «Флойд Б. Паркс» гэжэ эскадренно миноносец хоёр мүргэлдөө. Эсминецын хоншоор талань таһа сохоулаа. Тэрэнэй командаһаа хоёр хүн һурагүйгөөр үгы болоо, дүрбэн хүн хүндөөр шархатаа. (ТАСС).

Сири Францида хандаба

НЬЮ-ЙОРК, мартын 12. (ТАСС). Сири хадаа Израильда буу зэбсэг үгэлгээ болюулха уряалтайгаар Францида хандаа, хэрбээ буу зэбсэг үгэлгээ үргэлжэлүүлээд байгаа һаань, энэнь франко-арабска харилсаанда муугаар нүлөөлхэ гэжэ Францида уридшалан һануулаа гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентство мэдээсэнэ.

Дүтын Востогто США сэрэгэй демонстраци хэнэ

Американска 6-дахи флодто «Дундада далайн зүүн талын хубида, израильска ба арабска эрьенүүдые зүбшэн харуул хараха гэһэн захиралта үгтөө» гээд «Нью-Йорк таймс» газетын вашингтонско корреспондент Рестон мартын 11-дэ мэдээсэнэн байна. (ТАСС).

Грецидэхи событинууд

АФИНЫ, мартын 12. (ТАСС). Архиепископ Макариосые болон бусад гурбан священнигүүд-кипридуудые арестовалжа, сүлэһэнһөө уламжалан Грециидэхи байдалай хурсаданги зангараа байһан тухай хэблэл мэдээсэнэ.

«Акрополис» газетын бэшэһэнэй өөһөр, бүхы Греци дотор хүн зоной зэбүүрхэлгэ ехээр гарана. Афинада, Салоникта, Гераклиондо (Крит арал) Англида эсэргүү демонстрацинууд болоо. Афинада студентнүүд англиска түгые университедэй байшангай үмэнэ галдаа, англиска «Веа» гэжэ авиакомпаниин байшангай сонхын шэлнүүдые сүмэ сохёо. Гераклиондо демонстрантнууд англиска консульствын байшангые һандаргаа. Салоникта полицинхинүүд тулалдаанай болоходо демонстрантнууд үйлсэнүүдтэ баррикаданууды бэхэлһэн 4 бронемашина буляажа абаһан байна. Пелопоннесто онсо байдал соносхогдоо.

Афиныи үйлсэнүүдээр солдадууд харуулда ябана. Англиин, США-гэй болон Турциин посольствонуудай, эдэ оронуудай бусад эмхи зургаануудай байшангуудай зэргэдэ сэрэгэй подразделенинүүдһээ харуул табигдаа.

Салоникта болоһон тулалдаанай үедэ 120 хүн шархатаа. Бүхы орон дотор англиска һургуулинуудые хааха гэһэн захиралта полицейскэ засагаархидта үгтөө. Греческэ һургуулинуудта англиска хэлэ заалга мартын 10-һаа хоригдоо гэжэ Грециин засагаархидай хэрэгүүдэй вице-министр мэдүүлээ.

Оппозиционно партинуудай бүхы хүтэлбэрилэгшэд англичанинуудай хэжэ байһан ябуулгые эрид шууд буруушааха зуураа, кипрскэ асуудалаар политикые тодорхойлхын тулада ороной бүхы партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар коронын совет зарлахые эринэ.

Орон доторхи байдалай хурсадаһанһаа уламжалан, Грециин гадаадын политическэ харилсаанай хэсүү бэрхэтэй үедэ оролдоод байһантай дашарамдуулан правительство хадаа «Грециин гадаадын политикын гол шэглэлые ороной политическэ бүхы хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдтэй хамта һаяар зүбшэн хэлсэхэ» гэжэ Грециин премьер-министр Караманлис журналистнуудта мэдүүлээ.

Грециһээ ООН-эй дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ Христиан Паламас, генеральна секретарь Хаммаршельддэ мартын 10-да бэшэг дамжуулан үгөө. Архиепископ Макариосые болон бусад священнигүүдые Кипрһээ англиска правительствын сүлэһэн ябадалые шууд эсэргүүсэн буруушааһа энэ бэшэг соонь мэдүүлэгдэһэн байна.

АФИНЫ, мартын 12. (ТАСС). Архиепископ Макариосай арестовалагдажа сүлэгдэһэнэй һүүлээр, мартын 12-һоо эхилэн бүхы орон дотор буруушааһан митингнүүдые хэхэһэнь греческэ засагаархид зүбшөөһэн байна. Гэбэшье, яаралтайгаар гаргагдаһан афинска газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй өөһөр митинг хэлгэ дахяад хоригдоо.

Орон дотор үймөөнэй болоһонһоо уламжалан Салоникско университедые мартын 20 хүрэтэр хааха тухай шиидхэбэри засагаархид гаргаа. Мүн бусад дээдэ һургуулинуудые, тэрэ тоодо Афинска университедые хааха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ байна.

Эбтэй гурбан. М. Минеевэй фотоэтюд.

Түл абалга түлэг дундаа

Хэжэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой хонишод үбэлэй үедэ, хабар эртээр түл абахын зорилгоор үнгэрэгшэ зун бүхы эхэ хонидоо искусственнаар үрэжүүлһэн юм. Мүнөө эндэ түл абалга түлэг дундаа ябажа байна. Һаяхан нүхэр Намсараевагай даадаг отара[й] ... хурьган абтаа. Хонишод Ханда... рова, Долгормашан Арсала..., Долгор Очирова гэгшэд тус бү[ри] 100 гаран хурьга абажа, бүри[н] тэнөөр түлжүүлжэ байна.

Б. Данда...

Колхозуудай олзо доход ургана

1954 ондо Баргажанай аймагта миин хоёр миллионер колхоз бии байгаа. Мүнөө аймаг дотор 4 колхоз миллионер болоо. 1955 оной туршада колхозуудай олзо доход 2 миллион түхэригөөр ургаһан байна. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой олзо доход 845 мянган, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой олзо дохо[д] ... мянган түхэригөөр дээшэлһэн ... юм. Мүн Ленинэй нэрэмжэт[э кол]хоз 1 миллион 68 мянган, Во...ловай нэрэмжэтэ колхоз 1 ми[ллион] 3 мянган түхэригэй олзо доход...

Д. Гырге...

Жэшээтэ наймаалагша

Санагын сельпогой (Закамен) 1-дэхи магазинай наймаалагша Норбоева колхозникуудай эрилтые хангаха хэрэгтэ анхаралаа ехээр табина. Тус магазинда үргэн хэрэглэлэй эд бараан хододоо байдаг. Наймаалагша Норбоева малажалай холын гүүртэнүүд болон отарану[у]... нүүдэл худалдаа наймаа аб[адаг]... даг юм.

Л. Жалса...

Редакторай орло...
О. ГОМБОЕ...

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ УРЬҺАЛАМЖА

(1951 ондо гаргагдаһан)

1956 оной мартын 4-дэ Актюлинска городто болоһон шүүбэринүүдэй 9-дэхи тиражай

ШАЛГАЛТЫН ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы разрядуудай серинүүл ба облигацинууд... удаадахи номернуудта шүүбэри тудаа:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжэзн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжэзн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжэзн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№
100126	08*)	1 000	104491	20*)	1 000	109702	19*)	1 000	115772	45*)
100235	1—50	500	104619	04*)	1 000	109720	50*)	1 000	115867	1—50
100404	38*)	1 000	104757	1—50	200	109912	38*)	1 000	116052	1—50
100468	40*)	1 000	105004	11*)	1 000	109955	39*)	1 000	116064	08*)
100734	1—50	500	105107	1—50	500	109956	10*)	1 000	116106	1—50
100834	05*)	1 000	105258	1—50	500	110018	1—50	200	116119	1—50
100848	1—50	200	105264	1—50	200	110105	50*)	1 000	116253	1—50
100901	1—50	200	105608	1—50	500	110122	09*)	1 000	16579	1—50
100948	43*)	1 000	105665	1—50	200	110400	24*)	1 000	116655	05*)
101070	11*)	1 000	105744	1—50	500	110424	1—50	200	116656	1—50
101138	1—50	500	105897	1—50	200	110660	23*)	1 000	116676	1—50
101145	15*)	1 000	105974	14*)	1 000	110728	23*)	1 000	116854	1—50
101176	17*)	10 000	106025	1—50	200	110814	1—50	200	116917	1—50
101177	44*)	1 000	106093	06*)	1 000	110863	43*)	1 000	117022	1—50
101232	01*)	1 000	106120	46*)	1 000	110864	43*)	1 000	117096	45*)
101365	34*)	1 000	106366	1—50	200	110868	25*)	1 000	117130	42*)
101550	07*)	1 000	106446	07*)	1 000	110947	47*)	1 000	117332	48*)
101652	13*)	5 000	106646	1—50	200	110979	49*)	10 000	117391	1—50
101804	33*)	1 000	106654	1—50	200	111112	17*)	1 000	117539	19*)
101856	29*)	1 000	106759	03*)	1 000	111116	33*)	1 000	117561	40*)
101968	29*)	1 000	106842	1—50	500	111237	15*)	1 000	117692	10*)
101986	1—50	200	107106	1—50	200	111241	12*)	5 000	117734	16*)
102068	1—50	500	107151	1—50	500	111261	31*)	1 000	117874	06*)
102070	43*)	1 000	107448	08*)	1 000	111351	46*)	1 000	117898	42*)
102173	09*)	1 000	107559	42*)	5 000	111453	06*)	1 000	117909	09*)
102416	34*)	10 000	107582	10*)	1 000	111775	31*)	1 000	117913	11*)
102434	17*)	1 000	107675	03*)	1 000	111826	33*)	10 000	117970	20*)
102445	1—50	200	107681	1—50	200	112046	02*)	5 000	117992	1—50
102694	1—50	200	107731	1—50	200	112094	1—50	200	118020	17*)
102724	07*)	1 000	107814	44*)	10 000	112224	1—50	500	118038	43*)
102828	39*)	1 000	108032	48*)	1 000	112416	08*)	1 000	118089	29*)
102974	36*)	1 000	108093	30*)	1 000	112535	28*)	1 000	118181	01*)
103339	34*)	25 000	108192	04*)	1 000	112618	1—50	200	118337	1—50
103431	12*)	1 000	108291	22*)	1 000	112850	25*)	5 000	118408	1—50
103554	1—50	500	108347	1—50	200	113079	1—50	200	118583	33*)
103573	22*)	1 000	108510	15*)	1 000	113581	1—50	200	118594	40*)
103616	1—50	200	108691	25*)	1 000	113600	1—50	500	118949	01*)
103692	1—50	500	108722	1—50	200	113620	42*)	1 000	118977	1—50
103777	01*)	1 000	108738	1—50	200	113794	10*)	1 000	118978	1—50
103857	38*)	1 000	108969	1—50	200	114426	39*)	1 000	119047	24*)
103895	1—50	200	109010	33*)	1 000	114840	39*)	1 000	119284	26*)
103918	13*)	1 000	109097	1—50	500	114927	47*)	1 000	119292	1—50
104023	01*)	1 000	109132	34*)	1 000	114986	1—50	200	119345	08*)
104157	46*)	1 000	109186	23*)	1 000	115037	1—50	500	119435	1—50
104261	17*)	1 000	109297	08*)	1 000	115163	40*)	1 000		
104449	07*)	1 000	109431	22*)	1 000	115296	1—50	200		

*) Энэ серинн облигацинуудай нүгөөдэ 49 номерто тус бүриин 200 ... шүүбэри тудаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссии Тур... ажаллаашадай депутадуудай Актюбинска областной ... гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Н. П. П... Комиссиин харюусалгата секретарь Л. А. ВАСК...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59 пропаганды и переводов — ... культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00712. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №